

Åpenhet om tariffavtaler - NITO vil påby norske virksomheter å informere sine kunder om de har tariffavtale

Til regjeringen

Det må bli slutt på at virksomheter som behandler sine ansatte godt, taper mot kyniske konkurrenter som ikke ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og som mangler anstendige arbeidsforhold. Forbrukerne må få god informasjon, så de kan gjøre opplyste valg av varer og tjenester.

Tariffavtaler er et sentralt element i partssamarbeidet. En tariffavtale gir forutsigbarhet for medvirkning, lønn og arbeidsforhold. Den er uttrykk for et anstendig arbeidsliv. Selskapene må bli pålagt å opplyse om hvilke tariffavtaler de har i sin virksomhet. Deres varer og tjenester må få tydelig merking med dette overfor kundene.

Stortinget har vedtatt Åpenhetsloven, som trer i kraft første juli neste år. NITO-kongressen mener loven er et viktig steg i retning av et mer ryddig, transparent og organisert arbeidsliv. Storsamfunnet må få kjennskap til informasjonen og kunne påpeke brudd. Denne loven er ment å oppnå dette.

Kongressen er likevel bekymret for at loven ikke går langt nok. Loven er basert på OECDs og FNs retningslinjer for næringsliv, som er vage og gir bedriftene mye frihet i oppfølgingen. Hvor langt ned i leverandørkjeden skal de gå i sine aktsomhetsvurderinger? Hvor mye må de gjøre for å etterleve loven? Dette er uklart.

Om Norge går foran kan det gjøre det mulig for andre land følge etter. Store multinasjonale konsern kan plassere produksjon og profitt der de sparer lønn og skatt. Men de er avhengig av å få solgt varer og tjenester i kapitalsterke markeder. Hvis alle disse importmarkedene blir enige om at fordelene med frihandel forutsetter et minimum av anstendig arbeidsliv, bærekraft og vern tar vi et viktig skritt vekk fra den globale allmenningens tragedie.

Merking og opplysning om tariffavtale, som garanti for anstendige lønns- og arbeidsvilkår, kan gi store deler av norsk næringsliv et kvalitetsstempel både her hjemme og internasjonalt. Norske virksomheter oppfyller stort sett krav om tariffavtaler og et anstendig arbeidsliv. Det finnes allerede merker som ivaretar dyrevern, miljø og fiske. Hvorfor ikke dokumentere at også menneskene er behandlet anstendig?

NITO mener:

- Bedrifter bør bli pålagt å opplyse hvilke tariffavtaler de har i virksomheten, og at deres varer og tjenester får tydelig merking med dette overfor kundene
- Fagforeninger verden over bør etablere en standard som stiller tydelige og målbare kriterier for anstendig arbeidsliv, som at ansatte har en lønn å leve av, medvirkning på arbeidsplass, trygge arbeidsforhold, har tariffavtale etc.
- Fagforeninger verden over bør inngå et samarbeid med et sertifiseringsbyrå som sertifiserer virksomhetenes oppfylging av en slik standard - slik f.eks. Marine Stewardship Council gjør i samarbeid med WWF. Godkjenning i alle ledd av verdikjeden gir rett til å benytte et merke på bedriftens varer og tjenester.